

# Kto jest artystą? Kim jest artysta? — *Apollo i Marsjasz* Zbigniewa Herberta.

## 1. Cele lekcji

### a) Wiadomości

Uczeń zna: treść mitu o Apollu i Marsjaszu; treść utworu Herberta; biografię artystyczną Johna Lennona.

### b) Umiejętności

Uczeń potrafi: analizować utwór poetycki; wypowiadać się na forum klasy; dyskutować; formułować wnioski; odnajdywać analogie między życiem codziennym a literaturą.

## 2. Metoda i forma pracy

Elementy wykładu, elementy dyskusji, praca jednostkowa.

## 3. Środki dydaktyczne

treść liryku — Herbert Z., *Apollo i Marsjasz*.

## 4. Przebieg lekcji

Uświadomienie celów lekcji.

Przedstawienie przez jednego z uczniów biografii Johna Lennona, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć artystycznych i śmierci (przygotowany wcześniej, w domu referat).

Dyskusja na temat życia artysty, cech muzyka.

Ciche i głośne odczytanie liryku Herberta. [Załącznik 1](#)

Analiza utworu *Apollo i Marsjasz* jako opowieści o dwu muzykach.

Dyskusja: dlaczego Marsjasz „wypoczywa w cieniu krzyku”? Dlaczego taka jest reakcja przyrody? Czemu Apollo czuje obrzydzenie? Czy artysta zawsze jest oderwany od spraw doczesnych? Czy tak było z Lennonem?

## 5. Bibliografia

1. Herbert Z., *Apollo i Marsjasz*, [w:] Matuszewski R., *Poezja polska 1939 – 1991. Antologia*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1994.

## 6. Załączniki

### Załącznik 1

Herbert Zbigniew, *Apollo i Marsjasz*

Apollo i Marsjasz  
właściwy pojedynek Apollona  
z Marsjaszem  
(słuch absolutny  
kontra ogromna skala)  
odbywa się pod wieczór  
gdy jak już wiemy  
sędziowie  
przyznali zwycięstwo bogu

mocno przywiązany do drzewa  
dokładnie odarty ze skóry  
Marsjasz  
krzyczy  
zanim krzyk jego dojdzie  
do jego wysokich uszu  
wypoczywa w cieniu tego krzyku

wstrząsany dreszczem obrzydzenia  
Apollo czyści swój instrument

tylko z pozoru  
głos Marsjasza  
jest monotony  
i składa się z jednej samogłoski  
A

w istocie  
opowiada  
Marsjasz  
nieprzebrane bogactwo  
swego ciała

łyse góry wątroby  
pokarmów białe wąwozy  
szumiące lasy płuc  
słodkie pagórki mięśni  
stawy żółć krew i dreszcze  
zimowy wiatr kości  
nad solą pamięci

wstrząsany dreszczem obrzydzenia  
Apollo czyści swój instrument

teraz do chóru  
przyłącza się stos pacierzowy Marsjasza  
w zasadzie to samo A  
tylko głębsze z dodatkiem rdzy

to już jest ponad wytrzymałość  
boga o nerwach z tworzyw sztucznych

żwirową aleją  
wysadzaną bukszpanem  
odchodzi zwycięzca  
zastanawiając się  
czy z wycia Marsjasza  
nie powstanie z czasem  
nowa gałąź  
sztuki — powiedzmy — konkretnej

nagle  
pod nogi upada mu  
skamieniały słowik

odwraca głowę  
i widzi  
że drzewo do którego przywiązany był Marsjasz  
jest siwe

zupełnie

### **Notatka dla nauczyciela**

Analiza utworu według schematu:

Marsjasz — flecista, ogromna skala, krzyk A, cierpienie zawarte w śpiewie.

Apollo — lirnik, słuch absolutny, dbałość o instrument, obrzydzenie, analiza nowego kierunku w sztuce.

Krzyk A — krew, krajobraz ciała, piękna melodia.

Świat wokół — sędziowie dali pierwszeństwo bogu, skamieniały słowik, posiwiałe drzewo.

### **7. Czas trwania lekcji**

45 minut

### **8. Uwagi do scenariusza**

Brak.

